

PROVISIONAL INSTITUTIONS OF SELF GOVERNMENT

KUVENDI I KOSOVËS
СКУПШТИНА КОСОВА
ASSEMBLY OF KOSOVO

Ligj Nr. 2004 / 9

PËR RREGULLATORIN E ENERGJISË

Kuvendi i Kosovës,

Në bazë të kompetencave të dhëna nga Rezoluta e Këshillit të Sigurimit të Kombeve të Bashkuara 1244 (1999) të datës 10 qershor 1999;

Duke marrë parasysh rregulloren e Misionit të Përkohshëm Administrativ të Kombeve të Bashkuara në Kosovë 1999/1 të datës 25 korrik 1999, Mbi Autoritetin e Administratës të Përkohshme në Kosovë;

Duke u bazuar në kompetencat e dhëna Institucioneve të Përkohshme Vetëqeverisëse me Rregulloren e UNMIK-ut Nr. 2001/9 të 15 majit 2001, "Mbi Kornizën Kushtetuese për Vetëqeverisje" sidomos Neni 5.1(ç), 9.1.26 (a) dhe 11.2;

Duke marrë parasysh kompetencat e rezervuara të Përfaqësuesit Special të Sekretarit të Përgjithshëm në nenin 8.1 (m) të Kornizës Kushtetuese.

Duke parë nevojën për themelimin e organit rregullativ të pamvarur për sektorin e energjisë për tu siguruar konsumatorëve të Kosovës energji të qëndrueshme, të sigurtë duke mos dëmtuar mjedisin, dhe për të themeluar, promovojë dhe mbrojtë tregun e lirë dhe konkures të energjisë që bazohet në parime objektive, transparente dhe jo-diskriminuese;

Miraton në vijim:

LIGJIN PËR RREGULLATORIN E ENERGJISË

Kreu 1
DISPOZITAT E PËRGJITHSHME

Neni 1

Ky ligj themelon Regullatorin e Pavarur për Energji dhe përcakton kompetencat, detyrat dhe funksionet e Zyrës së Regullatorit për Energji; kushtet për nxjerrjen e licencës për të kryer aktivitete në fushën e energjisë; procedurat për dhënjen e autorizimeve për ndërtimin e kapaciteteve të reja prodhuese; kriteret për rregullimin e çmimeve dhe kushtet për furnizim me energji.

Neni 2

Qëllimet e këtij ligji janë që të themelojë kornizën rregullative për sektorin e energjisë që do të sigurojë:

- a). funksionimin transparent dhe jo-diskriminues të tregut të energjisë bazuar në parimet e tregut të lirë;
- b). kryerjen e aktiviteteve të energjisë në mënyrë transparente dhe jo-diskriminuese, që janë subjekt i detyrimeve të shërbimeve publike;
- c). kriteret transparente dhe të hapura për dhënjen e liçencave dhe autorizimeve;
- d). kryerjen e aktiviteteve të energjisë sipas rregulloreve për çmimet e energjisë që rregullohen në bazë të sistemit tarifor;
- e). që asnjë ndërmarrje për energji të mos abuzojë me pozitën dominuese dhe ndalimin e praktikave jo-konkurrese;
- f). që të gjithë konsumatorët të mund t'i kyçin stabilimentet e tyre në rrjetat për furnizim universal me energji, kurdoherë që kjo të jetë e mundur teknikisht dhe ekonomikisht;
- g). që konsumatorët dhe të liçencuarit të jenë të mbrojtur me procedura adekuate për zgjidhjen e kontesteve;
- h). që interesi në mes konsumatorëve dhe ndërmarrjeve për energji të jetë i balancuar mirë;
- i). zbatimin e masave të arsyeshme për të forcuar unitetin social dhe ekonomik në tërë Kosovën;
- j). përmirësimin gradual të standardeve për mbrojtje të mjedisit;
- k). siguri në furnizim me energji elektrike, energji për ngrohje dhe gas natyral me anë të mirëmbajtjes dhe ndërtimit të kapaciteteve prodhuese dhe bartëse të nevojshme si dhe infrastrukturës të rrjetës përfshirë kapacitetet e interkoneksionit.

Neni 3

3.1. Termet që përdoren në këtë ligj kanë domethënjën si në vijim:

“ **Informata konfidenciale**” janë të dhëna, dokumente apo informacione të tjera, komerciale apo teknike, që kanë të bëjnë me disajnin, rehabilitimin, sigurinë, veprimin, mirëmbajtjen dhe financimin e veprimeve energjetike apo aktivitete që nuk janë më në domenin publik dhe që shpallja e tyre mund të vërë në rrezik interesat komercial të aplikantëve apo të të licencuarëve;

“**procedurat e zgjidhjes së kontesteve**” janë procedura të nxjerra nga Zyra e Rregullatorit për Energji në pajtim me këtë ligj për zgjidhjen e kontesteve në sektorin e energjisë;

“**Zyra e Rregullatorit për Energji**” është organ i pavarur rregullator që themelohet me këtë ligj;

“**tarifat e bazuara në performansë**” është përfshirja e një stimulimi për përmirsimin e shërbimeve në tarifën ekzistuese, përfshirë faktorin produktiv, që kushtëzon ndërmarrjet e rregulluara që me kalimin e kohës të përmirsojnë efikasitetin, si dhe përfshirja e dënimeve për mosarritjen e standardeve të përshkruara të performancës.

“**dokumentacioni i projektit**” është dokumentacioni i hartuar nga Zyra e Rregullatorit për Energji ku parashtrohen projekt planet për një vit kalendarik;

“**shërbimet publike të detyrueshme**” janë detyrimet që i përshkruhen një ndërmarrjeje të energjisë të cilës i është besuar ofrimi i shërbimeve me interes të përgjithshëm ekonomik, që ka parasysh faktorët e përgjithshëm socialë, ekonomikë dhe mjedisorë.

“**shkelje e përsëritur**” është kryerja e një veprimi kundër ligjor në bazë të të cilit kryersi i veprës ka përsëritur veprën e tillë brenda një viti;

“**sigurimi i furnizimit**” është siguria teknike si dhe siguria për një sasi adekuate të energjisë për të përmbushur nevojat për furnizim.

“**procedurat e tenderimit**” janë procedurat e publikuara për kryerjen e një tenderi që specifikojnë formularët e nevojshëm, instrukcionet dhe dokumentacionin ku janë planifikuar nevojat dhe kërkesat për kapacitete për të përmbushur furnizimin nga kapacitetet ekzistuese apo kapacitetet e reja prodhuese.

“**Ndërmarrje e energjisë e integruar vertikalisht**” është ndërmarrje që mer pjesë në dy apo më shumë funksione (bartje, distribuim, prodhim dhe furnizim) brenda sektorit të njëjtë energjietik (energji elektrike, gaz dhe ngrohje).

3.2. Termat tjerë në këtë ligj, do të kenë domethënie, siç është cekur në Ligjin për Energjinë apo në ligjin për Energjinë Elektrike.

Kreu 2 ORGANIZIMI I ZYRËS SË RREGULLATORIT PËR ENERGJI

Neni 4

4.1. Zyra e Rregullatorit për Energji themelohet me këtë ligj si një organ i pamvarur në bazë të nenit 11.2 të Kornizës Kushtetuese me qendër në Prishtinë për rregullimin e aktiviteteve në sektorin e energjisë në Kosovë.

4.2. Zyra e Rregullatorit për Energji kryen detyra në bazë të këtij ligji, ligjeve të tjera, marrëveshjeve ndërkombëtare dhe memorandumeve të mirëkuptimit ku Kosova është pjesëmarrëse apo anëtare shoqëruese.

Neni 5

5.1. Zyra e Rregullatorit për Energji do të drejtohet nga bordi ("Bordi") që përbëhet nga pesë anëtarë përfshirë kryesuesin. Cdo anëtarë do të jetë në marrëdhënje pune të rregulltë.

5.2. Anëtarët e mandatit të parë të Bordit do të emërohet si vijon brënda 60 ditë pas shpalljes të këtij ligji:

- a) tre anëtarë, përfshirë edhe kryesuesin, do të emërohen nga PSSP-ja pas konsultimeve me Zv-PSSP-në të Shtyllës të BE-së dhe Kuvendin e Kosovës;
- b) dy anëtarë do të propozohen nga Qeveria, miratohen nga Kuvendi, dhe emërohen nga PSSP-ja;

5.3. Mandati i anëtarëve të parë të Bordit që do të emërohen sipas Nenit 5.2 (a), është:

- a) 2 vjet për kryesuesin;
- b) 2 vjet për një anëtar;
- c) 3 vjet për një anëtar.

5.4. Mandati i anëtarëve të parë të Bordit që do të emërohen sipas Nenit 5.2 (b), është:

- a) 4 vjet për një anëtar;
- b) 5 vjet për një anëtar.

5.5. Anëtarët e ardhshëm të Bordit do të propozohen nga Qeveria dhe do të emërohen nga Kuvendi.

5.6. Mandati i anëtarëve të ardhshëm do të jetë nga pesë vite.

5.7. Cdo anëtar i Bordit, përfshirë edhe anëtarët e parë, mund të riemërohen edhe për një mandat tjetër pesë vjecar.

Neni 6

6.1. Me përjashtim të kryesuesit të parë të Bordit, të gjithë anëtarët e tjerë të Bordit do të jenë banorë të Kosovës.

6.2. Anëtarët e Zyrës të Rregullatorit për Energji duhet të kenë kualifikime universitare dhe pesë (5) vjet përvojë pune në lëminë e inxhinjerisë, ekonomisë, menaxhmentit, kontabilitet apo drejtësisë.

6.3. Anëtarët e Bordit nuk do të:

- a). jenë zyrtarë qeveritar;
- b). jenë anëtarë aktivistë të apo kryejnë punë nëpër parti politike apo shoqata politike;
- c). jenë ata vetë, bashkëshortet/ët e tyre dhe kushërinjtë nga linja direkte, pronarë apo menaxhues të ndonjë subjekti juridik pjesëmarrës në aktivitete të energjisë ku dispozitat e këtij ligji mund të aplikohen;

- d). bëjnë çfardo pune në ndonjë ndërmarrje për energji të cilës mund t'i aplikohen dispozitat e këtij ligji;
- e). kryejë asnjë aktivitet tjetër që mund të rezultojë konflikt interesash sipas Kodit Profesional të Punës.

Neni 7

7.1. Organi që bën emërimin e anëtarëve të Bordit do të shkarkojë një anëtar para përfundimit të mandatit të tyre vetëm në rastet kur anëtari:

- a). parashtron dorëheqjen;
- b). bën shkelje serioze të detyrave profesionale;
- c). është i dënuar për një vepër penale në bazë të këtij ligji apo ndonjë ligji tjetër;
- d). nuk është në gjendje të kryej detyrat për më shumë se tre muaj me rradhë nga aspekti fizik apo mental;
- e). bën shkeljen e Kodit Profesional të Punës të nxjerrë sipas këtij ligji; dhe
- f). shkel kushtet e përcaktuara me nenin 6.
- g). dështon të marrë pjesë në tri mbledhje me rradhë, apo pesë mbledhje gjatë një viti kalendarik, për çfarëdo arsye tjetër, përpos arsyeve të justifikuara mjekësore.

7.2. Në rastet e përshkruara në paragrafin (1), do të emërohet një anëtar tjetër të shërbejë gjer në fund të mandatit të anëtarit që trashëgon në pajtim me dispozitat e nenit 5.

Neni 8

8.1. Asnjë anëtar i Bordit nuk mund të ketë statusin e nëpunësit civil.

8.2. Anëtarët e Bordit do të paguhën me rroga mujore dhe mëditje udhëtimi apo mëditje të tjera sipas pëlqimit të PSSP-së për anëtarët e parë dhe sipas pëlqimit të Qeverisë për anëtarët e ardhshëm.

8.3. Rroga mujore e anëtarëve të Bordit që janë banorë të Kosovës nuk do të jetë më e vogël se pesë rroga mujore mesatare të një nëpunësi të sektorit publik.

8.4. Rroga mujore e anëtarit ndërkombëtar të Bordit do të caktohet nga PSSP-ja, duke u bazuar në përvojën parapake dhe përgjegjësitë e postit dhe fondet e lira.

8.5. Për një periudhë një vjecare pas mbarimit të mandatit si anëtar i Bordit, personi i tillë nuk do të lejohet të paraqitet para Bordit në emër të një ndërmarrje për energji që është licencuar në bazë të këtij ligji, apo një entitet që kontrollohet në mënyrë direkte apo indirekte nga një ndërmarrje e licencuar.

Neni 9

9.1. Përpos përgjegjësi të përcaktuara me këtë ligj, Bordi i Zyrës të Rregullatorit për Energji do të:

- a). miratojë politikat rregullative dhe operacionale;
- b). organizojë dhe mbikqyrë aktivitetet menaxhuese të Zyrës të Rregullatorit për Energji;
- c). mbikqyrë menaxhimin e buxhetit dhe atë financiar të Zyrës të Rregullatorit për Energji dhe bën aprovimin e raporteve dhe të dhënave financiare të kësaj zyreje;
- d). emërojë dhe mbikqyrë menaxhmentin dhe stafin e Zyrës të Rregullatorit për Energji;
- e). miratojë kushtet dhe konditat për punësim për menaxhimin e stafit të Zyrës të Rregullatorit për Energji.
- f). Nxjerrë akte nënligjore të përgatitura nga Zyra e Rregullatorit për Energji, që janë në pajtim me këtë Ligj.

9.2. Kryesuesi i Bordit do të përfaqësoj Zyrën e Rregullatorit të Energjisë me palët e treta.

9.3. Bordi do të përgatitë dhe miratojë Statutin e Zyrës të Rregullatorit për Energji në bazë të së cilit do të qeveriset organizimi dhe veprimi i Zyrës, përfshirë aktivitetet e zyrës, strukturën e zyrës, procedurat për punësimin e stafit administrativ dhe atij menaxhues si dhe çështjet që kanë të bëjnë me organizimin e punës.

9.4. Statuti përcakton procedurat për punësimin e stafit administrative dhe menaxhues në bazë të kontratave për një periudhë të caktuar. Staf i administrativ kryen punët teknike dhe administrative që nevojiten për përmbushjen e detyrave dhe funksioneve të Zyrës të Rregullatorit për Energji.

9.5. Statuti gjithashtu përcakton kërkesat për një auditim publik të jashtëm dhe të pavarur për aktivitetet dhe funksionet e ndërmarra të Zyrës të Rregullatorit për Energji.

Neni 10

Kryesuesi i Zyrës të Rregullatorit për Energji i dërgon Kuvendit dhe PSSP-së, çdo vit raportin vjetor, tre muaj pas mbylljes së vitit kalendarik. Raporti duhet të jetë publik dhe të përfshijë:

- a) përshkrimin e aktiviteteve për çështjet që lidhen me funksionin, detyrat, kompetencat e Zyrës të Rregullatorit për Energji si dhe zhvillimet në tregun konkurrues të energjisë;
- b) përshkrimin e të gjitha vendimeve individuale të ndërmarra, zgjidhjen e kontesteve si dhe procedurave zbatuese të ndërmarra nga Zyra e Rregullatorit për Energji gjatë vitit të kaluar;
- c) përshkrimin e licencimeve dhe aktiviteteve të tjera gjatë vitit të kaluar;
- d) raport për veprimet financiare të Zyrës të Rregullatorit për Energji për vitin e kaluar, përfshirë këtu shumën e taksave të mbledhura nga Zyra e Rregullatorit për Energji si dhe shpenzimet e bëra;
- e) çdo çështje tjetër që Kuvendi dhe PSSP-ja mund ta kërkojë kohë pas kohe.

Neni 11

11.1. Anëtarët e Bordit të Zyrës të Rregullatorit për Energji hartojnë dhe nxjerrin Kodin Profesional të Punës për anëtarët dhe punëtorët tjerë për të siguruar që punët të kryhen me përgjegjësi dhe ndershmëri, duke ju larguar konflikeve të mundshme të interesit.

11.2. Kodi Profesional i Punës do të ndalojë anëtarët e Bordit dhe punëtorët nga:

- a). pranimi i ndonjë të mire financiare, direkt apo tërthorazi, nga cilado ndërmarrje për energji, përfshirë, por duke mos u kufizuar, para, mall, patundshmëri, dhurata, udhëtime apo shërbime personale;
- b). pronësimi, ose të ushtrijë menaxhmentin e kontrollit mbi veprimet e një ndërmarrjeje për energji apo bartësve edhe trashëgimtarëve titullar të tyre.

Neni 12

Zyra e Rregullatorit për Energji sipas nevojës mund të emërojë konsulentë apo këshilltarë, që ta ndihmojnë gjatë ushtrimit të detyrave dhe funksioneve në bazë të parimeve të hapura, transparente dhe jo-diskriminuese sic janë përcaktuar në statut. Çdo shpenzim, për një konsulent apo këshilltar të angazhuar në bazë të këtij neni, bëhet në baza konkurruese. Këto shpenzime janë pjesë e shpenzimeve të përgjithshme të Zyrës të Rregullatorit për Energji.

Neni 13

13.1. Zyra e Rregullatorit për Energji ka të drejtë të kërkojë nga secila ndërmarrje për energji apo autoritet publik çdo informatë, të dhëna dhe dokumentacione të nevojshme për përmbushjen e funksioneve dhe detyrave të saj, përfshirë edhe informacionet konfidenciale.

13.2. Zyra e Rregullatorit për Energji do të marrë një vendim të prerë në rast se një material përbën informacion konfidencial në pajtim me aktet nënligjore të nxjera nga Zyra e Rregullatorit për Energji .

13.3. Informacionet e mbledhura që përbëjnë informacion konfidencial nuk lejohet të zbulohen, përveç për organet me jurisdikcion apo organet tjera publike, sipas procedurave të themeluara me ligj.

Neni 14

14.1. Të gjitha autoritetet publike dhe ndërmarrjet për energji, së bashku me zyrtarët e tyre, duhet të japin gjithë ndihmën Zyrës të Rregullatorit për Energji për të mundësuar ushtrimin e detyrave të saj.

14.2. Gjatë ushtrimit të funksioneve, kompetencave dhe detyrave të saja, Zyra e Rregullatorit për Energji, mund të bashkëpunojë me persona apo organizata që përfaqësojnë apo ruajnë interesat e konsumatorëve.

Kreu 3 **KOMPETENCAT E ZYRËS SË RREGULLATORIT PËR ENERGJI**

Neni 15

15.1. Zyra e Rregullatorit për Energji ka përgjegjësi për themelimin dhe ekzekutimin e nje kornize rregullative për sektorin e energjisë në Kosovë, që do sigurojë jo-diskriminimin, konkurrencën efektive, dhe funksionimin e tregut të energjisë.

15.2. Për përmbushjen e përgjegjësisë, Zyra e Rregullatorit për Energji ka kompetencat në vijim:

- a). të japë, modifikojë, suspendojë dhe tërheqë liçencat;
- b). të mbikqyrë dhe kontrollojë pajtueshmërinë me kushtet e liçencës;
- c). të miratojë, monitorojë dhe fuqizojë tarifa dhe metodologji tarifore për shërbimet e energjisë;
- d). të jap leje për ndërtimin dhe veprimin e kapaciteteve të reja prodhuese dhe sistemin e gassjellsve përfshirë linjat gypore direkte dhe linjat direkte të energjisë elektrike;
- e). të monitorojë ndarjen e formës juridike, organizative, vendim-marrëse dhe llogarive të ndërrmarjeve për energji;
- f). të përcaktojë kushtet dhe konditat e përgjithshme për furnizim si dhe standardet e kualitetit që duhen përmbushur nga i liçencuari;
- g). të zgjidhë kontestet në mes konsumatorëve dhe ndërrmarjeve për energji, operatorëve të sistemit dhe ndërrmarjeve dhe ndërmjet dy ndërrmarjeve;
- h). të hartojë akte të përgjithshme, individuale dhe akte tjera nënligjore në pajtim me këtë ligj;
- i). të ndryshojë, miratojë, kontrollojë pajtueshmërinë me të gjitha kodet, kodin për rrjetet, kodin për distribuim, kodin për mbrojtjen e konsumatorëve, kodin për pajisjet e energjisë elektrike, kodin e standardeve elektrike, kodin e tregut dhe kodin matës;
- j). të ndryshojë, miratojë dhe kontrollojë pajtueshmërinë me të gjitha rregullat teknike, përfshirë rregullat e tregut dhe rregullat për qasje;
- k). zbaton dispozitat e këtij ligji dhe vendosë gjopa për shkeljen e tyre;
- l). të kryejë detyra tjera të përcaktuara me këtë ligj apo ligje tjera.

15.3. Gjatë ushtrimit të kompetencave të veta Zyra e Rregullatorit për Energji bën:

- a). dhënjen e pëlqimit për ndarje, bashkim apo reduktim të kapitalit fillestar për ndërrmarrjet për energji të liçencuara në bazë të këtij ligji;
- b). dhënjen e pëlqimit për përmbartimin e pronave të përdorura për kryrjen e aktiviteteve të liçencuara në rastet që çojnë apo mund të çojnë në pengimin e furnizimit të mirëfilltë me energji për shkak të borxhit të ndërrmarrjes energjetike;
- c). marrjen e vendimeve që kanë të bëjnë me klasifikimin e linjave të energjisë elektrike, gypërçuesve të energjisë ngrohëse, gassjellsit të gasit natyral dhe

- depoje të tjera sekondare, rrjetin e bartjes dhe distribuimit dhe të nxjerrë instruksione për blerjen e tyre apo të mundësojë qasje për to sipas kushteve të propozuara nga kompania përkatëse për bartje apo distribuim;
- d). shqyrtimin e kërkesave të ndërmarrjeve energjetike për kompenzim të shpenzimeve standarde të parikoperuara dhe të marrë vendime mbi shumën e arsyeshme dhe metodën e kompenzimit të tyre;
- e). nxjerrjen e certifikatave të origjinës për energjinë elektrike që është prodhuar nga burime riprodhuese nga hedhurinat dhe bashkëprodhimi i energjisë elektrike dhe asaj ngrohëse;

15.4. Zyra e Rregullatorit për Energji gjithashtu ka përgjegjësi veçanërisht të siguroj që:

- a). kushtet, konditat dhe tarifat për lidhjen e prodhuesve të rinj të energjisë elektrike apo ngrohëse të jenë objektive, transparente e jodiskriminuese, të marrë parasysh shpenzimet dhe beneficionet e burimeve të ndryshme të energjisë të riprodhuar, teknologjive të reja, distribuimin e prodhimit dhe kombinimin e energjisë ngrohëse dhe energjisë elektrike;
- b). të përmbushen detyrat e operatorëve të sistemit për bartje dhe distribuim;
- c). të krijohet dhe mirëmbahet tregu konkurrues, aty ku praktikohet, si dhe të pengoj e dënoj veprimet antikonkuruese;
- d). të themelohen mekanizmat që mundësojnë veprime kur kapacitetet në sistemet e energjisë elektrike dhe të gasit janë përplot të mbushura;
- e). rregullat për menaxhmentin dhe ndarjen e kapaciteteve ndërlidhëse të jenë transparente dhe jodiskriminuese;

Neni 16

16.1. Zyra e Rregullatorit për Energji mund të ndërmarrë masa që i vlerëson të nevojshme për të parandaluar apo rregulluar gjendjen në rastet e:

- a). abuzimit me pozitën dominante të ndonjë të liçensuari,
- b). përfundimin e synuar apo tentimin për të mbyllur një marrëveshje nga cilido i liçensuar, veprime këto që po të mos pengohen mund të sjellin restriksionin, obstrukcionin apo prishjen e konkurrencës.

16.2. Çdo veprim i ndërmarrë nga Zyra e Rregullatorit për Energji në bazë të paragrafit (1) të këtij neni, duhet të jetë në pajtim me Ligjin për Energji dhe cilindo ligj të konkurrencës në fuqi Kosovë.

Neni 17

17.1. Zyra e Rregullatorit për Energji mund të hartojë procedura për zgjidhjen e kontesteve në sektorin e energjisë përfshirë ankesat:

- a). nga konsumatorët kundër të liçensuarëve që kanë të bëjnë me shërbimet e ofruara;
- b). nga i liçensuari kundër të liçensuarëve të tjerë, që ka të bëjë me performansën e aktiviteteve të liçensuara;

- c). që kanë të bëjnë me qasjen e palës së tretë dhe bartjes, distribuimit të energjisë elektrike apo rrjetës të gasit natyral si dhe bartjes ndërkufitare të energjisë elektrike dhe gasit natyral .

17.2. Procedurat për zgjidhjen e kontesteve mund t'ia jap një ndërmarrjeje të energjisë, një grupi për arbitrazh, apo ndonjë organi tjetër për zgjidhjen e kontesteve, autoritetin për t'u marrur me ankesa të caktuara. Procedurat poashtu sigurojnë që Zyra e Rregullatorit për Energji mund të marrë edhe vendime apo të jap mendime që do të kontribuojnë në zgjidhjen e kontesteve.

17.3. Procedurat e zgjidhjeve të kontesteve, do të themelohen nga Zyra e Rregullatorit për Energji, me aktet nënligjore të këtij ligji.

Neni 18

18.1. Zyra e Rregullatorit për Energji do të mbajë regjistrin publik mbi:

- a). të gjitha licencat e lëshuara me gjithë detajet e atyre licencave;
- b). të gjitha certifikatat e origjinës të lëshuara, me gjithë detajet mbi bartësin, kuantitetin e energjisë elektrike për të lëshuar si dhe periudha dhe vëndodhja e prodhimit;
- c). të gjithë personave që u është dhënë statusi i konsumatorëve të privilegjuar që me kërkesën e tyre duan të figurojnë në regjistër.

18.2. Procedurat për mirëmbajtjen e një regjistri publik dhe detajet që do evidentohen në regjistrin publik do të themelohen nga Zyra e Rregullatorit për Energji në një akt nënligjor të këtij Ligji.

Kreu 4 FINANCIMI I ZYRËS SË RREGULLATORIT PËR ENERGJI

Neni 19

Aktivitetet e Zyrës të Rregullatorit për Energji dhe të administrates së saj financohen nga të hyrat në vijim:

- a). taksat e mbledhura dhe të caktuara nga Zyra e Rregullatorit të Energjisë sipas këtij ligji;
- b). donacionet nga persona të ndryshëm me përjashtim: të të licencuarve dhe personave që janë të kontrolluar drejtpërdrejt apo indirekt nga të licencuarit; nga grupe lobistësh, grupe interesash apo shoqata të konsumatorëve;
- c). Për periudhën fillestare prej një viti kalendarik pas themelimit të Bordit do të financohet nga Buxheti i Konsoliduar i Kosovës.

Neni 20

20.1. Me qëllim të përballimit të shpenzimeve të saj, Zyra e Rregullatorit për Energji do të hapë llogarinë bankare dhe aty depoziton të gjitha të ardhurat e mbledhura në pajtim me nenin 19 të këtij ligji.

20.2. Të gjitha të hyrat e mbledhura nga Zyra e Rregullatorit për Energji depozitohen sipas rregullave të përcaktuara në Rregulloren e UNMIK-ut Nr. 2003/17 “Mbi Ligjin për Menaxhimin e Financave dhe Përgjegjësisive” dhe ligjet në fuqi që rregullojnë kontabilitetin në Kosovë.

20.3. Të gjitha fondet suficitare të mbledhura nga Zyra e Rregullatorit për Energji, do të mbesin në xhirrollogarin e saj bankare dhe mund të përdoren për shpenzimet e bëra gjatë viteve vijuese, me përjashtim të shpenzimeve për rroga, kompenzimeve në punë, apo përfitimeve të tjera individuale - financiare për anëtarët e Bordit, menaxherët dhe stafin e Zyrës së Rregullatorit për Energji.

Neni 21

Zyra e Rregullatorit për Energji duhet t’i përdorë fondet e depozituara në llogarinë e saj bankare për qëllimet vijuese:

- a). financimin e aktiviteteve të Zyrës së Rregullatorit për Energji dhe administratës ku përfshihen: shpenzimet operative, pagat, beneficionet e stafit dhe të të punësuarve, shpenzimet e studimeve, analizave, vlerësimeve dhe hulumtimeve të bëra nga ekspertë që kanë të bëjnë me funksionet e Zyra të Rregullatorit për Energji sipas këtij ligji;
- b). shpenzime kapitale për zhvillimin e aseteve materiale;
- c). përmirësimin e kualifikimeve të anëtarëve të bordit, menaxhmentit dhe punëtorëve;
- d). pagesën e borxheve ligjore që janë mbledhur si rezultat i kryerjes së funksioneve, detyrave apo kompetencave të Zyrës të Rregullatorit për Energji sipas këtij ligji apo akteve të tij nënligjore.

Neni 22

22.1. Para fillimit të çdo viti financiar, Zyra e Rregullatorit për Energji përgatitë një projekt dokument ku përfshihen përgjithësisht të gjitha projektet dhe punët e parapara që propozon t’i ndërmarrë gjatë vitit vijues.

22.2. Projektdokumenti bashkë me raportin vjetor financiar do t’i parashtrahet Kuvendit për shqyrtim.

22.3. Zyra e Rregullatorit për Energji përgatitë buxhetin vjetor çdo vit kalendarik në të cilin përfshihen:

- a). shuma e paraparë për projektet e përcaktuara në projekt dokument;
- b). shumën e detajuar për shpenzimet të cilat Zyra e Rregullatorit për Energji e planifikon t'i bëjë gjatë një viti pune;
- c). shumën e detajuar të të ardhurave që Zyra e Rregullatorit për Energji e parashikon të mbledhë gjatë një viti pune.
- d). një shumë të caktuar, që mund të nevojitet nga Buxheti i Konsoliduar i Kosovës për atë vit.

22.4. Për të marë ndarjen buxhetore nga Buxheti i Konsoliduar i Kosovës, Zyra e Rregullatorit për Energji parashtron kërkesën për buxhet si organizatë buxhetore e Kuvendit në pajtim me procedurat e përcaktuara në pajtim me Ligjin për Menaxhimin e Financave Publike dhe Përgjegjësi.

22.5. Përvetësimet (ndarjet buxhetore) e tilla nuk do të interpretohen si detyrime, ose garancione për dhe nga Buxheti i Konsoliduar i Kosovës, për mbulimin e çfarëdo mungese, ndërmjet shpenzimeve të përgjithshme të bëra nga Zyra e Rregullatorit të Energjisë dhe të ardhurat që ajo i mbledh në përputhshmëri me Nenin 20.

22.6. Buxheti i Zyrës së Rregullatorit të Energjisë, do të paraqesë një vlerësim të balancit ndërmjet çmimeve dhe shpenzimeve të përgjithshme të Zyrës së Rregullatorit të Energjisë, si dhe të ardhurat e përgjithshme të rregullatorit në fjalë, vlerësim ky edhe për të ardhurat e vet rregullatorit, e edhe për çfarëdo përvetësimi nga Buxheti i Konsoliduar i Kosovës.

22.7. Gjatë vlerësimit të të ardhurave, Zyra e Rregullatorit të Energjisë do të lejojë një shumë të arsyeshme për borxhe të këqia, shumë kjo që është e barabartë me, së paku dhjetë (10) % të shumës së përgjithshme, të tarifave që pritet të mblidhen nga ndërmarrjet energjetike, përveç ndërmarrjeve në pronësi shoqërore.

22.8. Ministri i Financave dhe Ekonomisë emëron një auditor të kualifikuar për auditimin e llogarive dhe aktiviteteve të Zyrës të Rregullatorit për Energji.

Kreu 5 TAKSAT

Neni 23

Zyra e Rregullatorit për Energji mbledh taksa për shqyrtimin e aplikacioneve, për licenca dhe për lëshimin e certifikatave të origjinës si dhe taksa për zgjidhjen e kontesteve.

Neni 24

24.1. Taksat për shqyrtimin e aplikacioneve paguhen gjatë parashtrimit të aplikacionit.

24.2. Taksat për licencë përfshijnë:

- a). taksat fillestare për nxjerrjen apo ndryshimin e licencës, shpenzimet për përgatitjen

e tyre dhe për kryerjen e aktiviteteve rregullatore deri në mbarim të vitit kalendarik;

b). taksat vjetore për kryerjen e aktiviteteve rregullatore për çdo vit përkatës.

24.3. Taksat vjetore do të paguhet nga të licencuarit në fillim të çdo viti kalendarik ose përmes kisteve mujore sic mund të jetë dakorduar Zyra e Rregullatorit për Energji dhe i licencuari dhe gjithmonë duhet të paguhet në një xhironlogari bankare.

24.4. Taksat për nxjerrjen e çertifikatave të origjinës paguhet për nxjerrjen e secilës çertifikatë.

24.5. Taksat për zgjidhjen e kontesteve do të paguhet në apo para datës të shqyrtimit të kontestit. Nga secila palë në mosmarrëveshje, mund të kërkohej që të parapaguajë një pjesë të tarifës për zgjidhjen e mosmarrëveshjeve. Më zgjidhjen përfundimtare të mosmarrëveshjes, palës që ka dështuar mund t'i kërkohej që t'ia paguajë palës fitimtare pjesën e saj të tarifave të parapaguara.

24.6. Me përjashtim të taksave vjetore, taksat e vëna në bazë të këtij neni do të mbledhen në pajtim me shpenzimet administrative të dala nga procesimi i akteve të cilat u referohen taksat e tilla.

24.7. Taksat vjetore do të vendosen në mënyrë që të mundësohet vet financimi dhe veprimi efikas financiar i Zyrës të Rregullatorit për Energji për të aritur qëllimet adekuat me autoritetet rregullative që veprojnë në rrethana të ngjashme dhe që në asnjë rast nuk tejkalojnë shumën e 2% (dy përqindëshit) të qarkullimeve bruto të ndërrmarjeve të energjisë të cilave u kërkohej të paguajnë taksat e tilla.

24.8. Taksat mund të paguhet kesh apo në llogarinë bankare të Zyrës së Rregullatorit për Energji. Për çdo pagesë të bërë kesh, Zyra e Rregullatorit për Energji lëshon faturë dhe një kopje e mban për vete. Për çdo depozitim bankar fatura e depozitimit i dërgohet Zyrës të Rregullatorit për Energji.

24.9. Procedurat dhe afatet për pagesa të taksave do të vendosen në një akt nënligjor të nxjerrë nga Zyra e Rregullatorit për Energji.

Kreu 6 PROCEDURAT ADMINISTRATIVE

Neni 25

25.1. Seancat e Bordit të Zyrës të Rregullatorit për Energji thirren nga kryesuesi. Seancat mund të zhvillohen kur të paktën katër nga pesë anëtarët janë prezent.

25.2. Kryesuesi i Bordit do të propozojë agjendën për seancat e Bordit dhe do të parashtojë një agjendë të tillë anëtarëve të paktën pesë (5) ditë pune para secilës seancë.

25.3. Seancat e Bordit normalisht janë të hapura për publikun. Bordi mund të vendosë që disa nga seancat ose pikat e rendit të ditës të jenë të mbyllura. Vendimet e tilla duhet të bazohen në një akt nënligjor që përcakton rrethanat në të cilat seancat mund të jenë të mbyllura.

25.4. Vendimet e Bordit miratohen me shumicën e votave të të gjithë anëtarëve dhe merren gjatë seancave të hapura.

25.5. Çdo anëtar i Bordit ka të drejta dhe detyrime të barabarta të marrë pjesë në të gjitha mbledhjet. Kjo përfshinë, por nuk kufizohet, të drejtën për të inicuar propozim-vendime dhe pjesëmarrje të barabartë me të gjithë anëtarët e tjerë gjatë diskutimeve.

25.6. Vendimet e marra nga Bordi do të regjistrohen me shkrim në procesverbalet dhe vetëm në rastet kur një vendim i tillë konsiderohet si konfidencial nuk do të jetë i lirë për publikun.

25.7. Bordit do takohet të paktën dhjetë (10) herë në vit.

Neni 26

26.1. Gjatë ushtrimit të kompetencave, detyrave dhe përgjegjësive Zyra e Rregullatorit për Energji ka kompetenca të nxjerrë vendime dhe akte si në vijim:

- a). akte të përgjithshme që përcaktojnë mënyrën e rregullimit të disa aspekteve të sektorit të energjisë;
- b). akte individuale përfshirë vendime për liçencime dhe tarifa;
- c). vendime për zgjidhjen e kontesteve sipas nenit 17 të këtij ligji.

26.2. Vendimet dhe aktet e Zyrës të Rregullatorit për Energji nxirren në mënyrë të hapur, të pavarur dhe jashtë influencës së politikës, industrisë apo ndonjë influence tjetër.

26.3. Aktet dhe vendimet individuale, duhet t'u nënshtrohen procedurave të shqyrtimit administrativ, brenda Zyrës së Rregullatorit të Energjisë. Pas shqyrtimit në fjalë vendimet mund të apelojnë pranë gjykatës kompetente.

26.4. Aktet e përgjithshme të Zyrës të Rregullatorit për Energji publikohen në Gazetën Zyrtare dhe në faqen e internetit të Zyrës të Rregullatorit për Energji.

26.5. Aktet individuale dhe vendimet e tjera që kanë të bëjnë me liçencat dhe tarifatat publikohen në Buletinin e Zyrës të Rregullatorit për Energji. Buletini publikohet të paktën një herë në gjashtë muaj dhe postohet në faqen zyrtare të internetit të Zyrës të Rregullatorit për Energji.

Neni 27

27.1. Zyra e Rregullatorit për Energji mund të kërkojë konsultime për çështje madhore në sektorin e energjisë.

27.2. Çdo konsultim i ndërmarrë nga Zyra e Rregullatorit për Energji duhet të:

- a). lajmërohet në shtypin ditor që qarkullon në tërë Kosovën dhe të postohet në faqen zyrtare të internetit të Zyrës të Rregullatorit për Energji;
- b). identifikojë çështjet mbi të cilat bëhet konsultimi;

- c). lejojë të gjitha palët e interesuara të përgjigjen me shkrim brenda 14 ditësh nga publikimi;
 - d). hartojë procedura për ruajtjen e informatave konfidenciale.
- 27.3. Zyra e Rregullatorit për Energji, sipas gjykimit të vet, si pjesë të konsultimeve mund të:

- a). publikojë ndonjë projekt-vendim mbi rregullativat, projekt-vendim apo projekt-akt individual;
- b). specifikojë se dëgjimi publik do të jetë pjesë e procesit të konsultimeve.

Kreu 7 LIÇENCAT

Neni 28

28.1. Aktivitetet e energjisë kryhen nga ndërmarrjet për energji vetëm në bazë të liçencave të lëshuara nga Zyra e Rregullatorit për Energji.

28.2. Liçencimi kërkohet për kryerjen e aktiviteteve energjetike në vijim:

- a). prodhimi i energjisë elektrike dhe ngrohjes apo bashkëprodhimi i energjisë elektrike dhe ngrohjes;
- b). bartja e energjisë elektrike dhe gasit natyral;
- c). distribuimi i energjisë elektrike, ngrohjes dhe gasit natyral;
- d). deponimi i gazit natyral;
- e). furnizimi me energji elektrike dhe gas natyral;
- f). tregëtimin e energjisë elektrike apo gasit natyral;
- g). bartje përmes kufijve (eksport, import apo tranzit) të energjisë elektrike dhe gasit natyral;
- h). cdo operator të rjetit për bartje apo distribuim.

28.3. Zyra e Rregullatorit për Energji lëshon liçenca në bazë të kriterëve jodiskriminuese, të hapura dhe transparente.

Neni 29

Nuk kërkohet liçencë për:

- a). prodhimin e energjisë elektrike me kapacitet që nuk tejkalon 5 MV;
- b). prodhimin e energjisë për ngrohjen e hapsirave me kapacitet që nuk tejkalon 1 MV termik;
- c). prodhimin e energjisë elektrike apo ngrohjes për nevoja vetijake;
- d). deponimin e gasit natyral që nuk tejkalon 10,000 metra kubik.

Neni 30

30.1. Liçenca i lëshohet çdo ndërmarrjeje të energjisë të regjistruar sipas ligjit në Kosovë, që:

- a). posedon mundësitë teknike e financiare, burime materiale e njerëzore dhe strukturë organizative për plotësimin e kërkesave të rregullave për kryerjen e detyrave në bazë të liçencës;
- b). të ketë të drejta pronësie ose të drejta ligjore për shfrytëzimin mbi stabilimentet e energjisë me të cilat kryen aktivitetet;
- c). të jap prova se stabilimentet e energjisë me të cilat kryhen aktivitetet sipas liçencës i plotësojnë kërkesat e rregullave për siguri dhe mbrojtje të mjedisit;
- d). nuk është deklaruar të jetë i falimentuar dhe nuk është në proces të likuidimit apo bankrotimit;
- e). nuk i është marrë liçenca për të njëjtin aktivitet brenda pesë viteve përpara datës së parashtrimit të aplikacionit.

30.2. Kriteret për dhënjen e liçencës bazohen në:

- a). sigurinë dhe kualitetin e sistemit për furnizim me energji elektrike, ngrohëse dhe gas natyral;
- b). ruajtjen e mjedisit;
- c). shfrytëzimin e tokës dhe vendvendosjes së stabilimenteve;
- d). shfrytëzimin e tokës publike;
- e). efikasitetin energjetik;
- f). natyrën e burimeve primare të energjisë;
- g). karakteristikat e veçanta të aplikantit siç janë ato teknike, ekonomike dhe mundësitë financiare;
- h). shërbimet publike obligative;
- i). mbrojtjen e konsumatorëve;
- j). promovimin e tregut konkurrues të energjisë.

Neni 31

31.1. Liçenca mund të jepet për periudhën kohore deri në 30 vjet.

31.2. Kohëzgjatja dhe validiteti i liçencës përcaktohet nga Zyra e Rregullatorit për Energji si vijon:

- a). për aktivitetet e përcaktuara në nenit 28.2 pikat (a) – (d) dhe 28.2 pika (h) rregullohet varësisht nga jetëgjatësia e asetëve të përdorura për kryerjen e aktiviteve relevante, por që nuk mund të tejkalojë periudhën 30 vjeçare;
- b). për aktivitetet e përcaktuara në nenin 28.2 pika (e), rregullohet që të zgjasë jo më shumë se 10 vjet, varësisht nga gjendja financiare e aplikantit;
- c). për aktivitetet e përcaktuara në nenin 28.2, pika (f), rregullohet që të zgjasë jo më shumë se 2 vjet dhe jo më pak se një vit, varësisht nga gjendja financiare e aplikantit;
- d). për aktivitetet e përcaktuara në nenin 28.2, pika (g), rregullohet që të zgjasë jo

më shumë se tre vjet dhe jo më pak se një vit, varësisht nga gjendja financiare e aplikantit.

31.3. Vazhdimi i çdo liçence mund të zgjatet për një periudhë kohore që nuk e tejkalon atë të përcaktuar në paragrafin (2) të këtij neni, duke marrë parasysh që i liçensuari arrinë të plotësojë të gjitha kushtet dhe detyrimet e liçencës dhe të ketë parashtruar një kërkesë me shkrim për zgjatjen e liçencës aktuale për një vit, por jo më parë se 18 muaj përpara datës të skadimit.

Neni 32

32.1. Vetëm një liçencë do të lëshohet në tërë Kosovën për:

a). Operatorin e rrjetit për bartjen e energjisë elektrike dhe gasit natyral;

32.2. Vetëm një liçencë do të lëshohet për çdo rajon të Kosovës për operatorin e rrjetit distributiv të energjisë elektrike, ngohje dhe gasit natyral.

32.3. Ndërmarrja për energji të cilës i jepet liçenca për bartjen e energjisë elektrike, nuk mund të marrë liçencë për prodhim, distribuim, furnizim e tregtim të energjisë elektrike apo për prodhimin e energjisë ngrohëse.

32.4. Ndërmarrja për energji të cilës i jepet liçeneca për bartjen e gasit natyral, nuk mund të marrë liçencë për një aktivitet tjetër që është subjekt liçencimi sipas këtij ligji, me përjashtim të liçencës për deponimin e gasit natyral.

32.5. Një ndërmarrje për energji të cilës i është dhënë liçenca për operatorin e rrjetit për distribuimin e energjisë elektrike nuk mund të marrë liçensë për aktivitete të tjera, që janë subjekt liçencimi sipas këtij ligji.

32.6. Një ndërmarrje për energji të cilës i është dhënë liçencat për distribuimin e gasit natyral, nuk mund të marrë liçencë për aktivitete të tjera që kanë të bëjnë me gasin natyral dhe që janë subjekt i liçencimit sipas këtij ligji.

Neni 33

33.1. Procedura për lëshimin e liçencës fillon me kërkesën me shkrim të shoqëruar me gjithë dokumentacionin përkatës.

33.2. Brenda 90 ditë nga parashtrimi i kërkesës, Zyra e Rregullatorit për Energji duhet të lëshojë liçencën, lëshojë liçencën me kushtëzime, apo të refuzojë lëshimin e liçencës me arsyetim.

33.3. Në rastet e refuzimit të liçencës sipas paragrafit (3) të këtij neni, parashtruesi i kërkesës nuk mund të parashtrtojë kërkesë të re edhe për 90 ditë të tjera nga dita e sjelljes së vendimit të gjykatës.

Neni 34

Zyra e Rregullatorit për Energji refuzon dhënjen e liçencës kur:

- a). ndërrmarja për energji nuk i përmbush kërkesat dhe kushtet e këtij ligji apo akteve të tij nënligjore;
- b). një ndërrmarje tjetër për energji është selekcionuar për të kryer aktivitetin për të cilin lëshohet vetëm një liçencë; ose
- c). ekziston rrezik serioz për dëmtimin e jetës dhe shëndetit të qytetarëve, dëmtimit të pronës të palës të tretë dhe dëmtimit të interesave të konsumatorëve duke mos patur qëndrueshmëri në furnizimin me energji elektrike, ngrohëse apo gasit natyral.

Neni 35

Liçenca mund të modifikohet nga Zyra e Rregullatorit për Energji në këto raste:

- a). me kërkesën e të liçencuarit; ose
- b). me iniciativë të Zyrës së Rregullatorit për Energji në rrethana të përkufizuara dhe të definuara në procedurat e liçencimit, siç është rreziku për sigurimin e furnizimit, siguria kombëtare apo jeta dhe shëndeti i qytetarëve dhe mjedist.

Neni 36

36.1. Liçenca mund të anulohet në këto raste:

- a). me skadimin e afatit;
- b). me kërkesën e të liçencuarit, me kusht që detyrimet e të liçencuarit t'u kalohen të liçencuarëve që do të vijojnë ose me kusht që anulimi i liçencës nuk i vë në humbje konsumatorët;
- c). me anulimin e saj nga Zyra e Rregullatorit për Energji.

36.2. Zyra e rregullatorit për Energji do të tërheqë një liçencë në rast se:

- a). i licencuari shkel apo neglizhon konditat madhore apo detyrimet e përcaktuara me liçencë and nuk e përmirson një shkelje apo neglizhim të tilla në afatin e caktuar nga Zyra e Rregullatorit për Energji;
- b). operacionet e të licencuarit janë anuluar si rezultat i deklarimit të falimentimit apo likuidimit;

- c). i licencuari ka prezantuar informacione falso që janë marë si barë për dhënjën e licencës.

36.3. Një licencë mund të tërhiqet vetëm në rastet kur detyrimet e të licencuarit mund t'i kalohen një të licencuari tjetër ose kur konsumatorët nuk janë në disavantazh nga një tërheqje e tillë e licencës.

36.4. Zyra e Rregullatorit për Energji mund të transferojë një licencë që është tërhequr tek një i licencuar tjetër.

Neni 37

37.1. Bordi i Zyrës të Rregullatorit për Energji përcakton kushtet, kriteret dhe procedurat për nxjerrjen, ndryshimin apo anulimin e licencës si dhe të drejtat dhe detyrimet që do të përfshihen në licencë.

37.2. Gjatë miratimit të procedurave për njerjen e licencave, Zyra e Rregullatorit do të marrë parasysh të gjitha politikat, rregullat dhe rregulloret që kanë të bëjnë me prodhimin e energjisë nga burime të ripërtirëshme.

Kreu 8

NDËRTIMI I KAPACITETEVE TË REJA PRODHUESE, RJETAVE TË GASIT, LINJAVE DIREKTE ELEKTROENERGJETIKE DHE LINJAVE GYPORE DIREKTE

Neni 38

38.1. Ndërtimi i kapaciteteve të reja prodhuese, rrjetave të reja bartëse dhe distribuive të gasit, linjave të reja direkte elektroenergjetike dhe linjave gypore direkte për tranzitin e gasit natyral bazohet në procedurat e autorizimit ose në procedurat e tenderimit.

38.2. Procedurat e autorizimit për ndërtimin e stabilimenteve të reja të përcaktuara në paragrafin (1) të këtij neni, përcaktohen në pajtim me kriteret objektive, transparente dhe jodiskriminuese. Kriteret për dhënien e autorizimit përfshijnë kriteret e përcaktuara në nenin 30 paragrafi (2) të këtij ligji.

38.3. Në rast se refuzohet një aplikacion për autorizim, Zyra e Rregullatorit për Energji duhet ta informojë aplikantin për arsyet e refuzimit. Arsyet duhet të jenë objektive, jodiskriminuese, të bazuara në fakte dhe të qëndrueshme.

Neni 39

39.1. Procedurat e tenderimit për ndërtimin e stabilimenteve të reja të përcaktuara në nenin 38 të këtij ligji, lanohen vetëm në rastin kur procedura e licencimit nuk ka rezultuar me ndërtimin e kapaciteteve të qëndrueshme që garantojnë sigurinë e furnizimit apo mbrojtjen e mjedisit.

39.2. Procedurat e tenderimit lancohen nga Zyra e Rregullatorit për Energji e cila është përgjegjëse për organizimin, mbikqyrjen dhe kontrollin e procedurave për tenderim.

39.3. Procedurat e tenderimit përcaktohen në pajtim me kritere objektive, transparente dhe jo-diskriminuuese. Kriteret për zgjedhjen e fituesit të tenderit përfshijnë kriteret e përcaktuara në nenin 30 paragrafi (2) të këtij ligji.

39.4. Kushtet e procedurave të tenderimit duhet të jenë në pajtueshmëri me Ligjin për prokurim publik.

Neni 40

40.1. Lajmërimi për tender si dhe detajet e procedurave të tenderit postohen në faqen e internetit të Zyrës së Rregullatorit për Energji të paktën gjashtë muaj para datës të mbylljes të tenderit.

40.2. Specifikimet e tenderit shpërndahen te të gjithë personat që i kërkojnë ato.

40.3. Specifikimet e tenderit përfshijnë përshkrimin e detajuar të kushteve të kontratës, procedurat që duhet të ndjekin tenderuesit dhe një listë gjithpërfshirëse me kriteret për seleksionimin e tenderuesve dhe formën e kontratës.

40.4. Tenderues mund të jenë ndërmarrjet kombëtare dhe të huaja përfshirë korporatat, partnershipet, trustet dhe unikorporatat.

Neni 41

41.1. Në ftesën për tender përparësi u jepet furnizuesve të energjisë elektrike me garanca për kohëzgjatje më të madhe dhe që vënë në përdorim stabilimentet e prodhimit ekzistues, me kusht që të mund të përballohet kërkesat në rritje për furnizim.

41.2. Me anë të procedurave për parakualifikim të përcaktuara në ftesën për tender, nxirret një listë e shkurtër me tenderuesit e përzgjedhur.

Neni 42

42.1. Në rastet kur brenda afatit të caktuar nuk parashtrahet asnjë ose vetëm një aplikacion, afati i fundit për parashtrimin e aplikacioneve mund të zgjatet nga Zyra e Rregullatorit për Energji deri në një periudhë që nuk tejkalon 60 ditë nga data e publikimit të njoftimit për zgjatjen e afatit që është postuar në faqen e internetit.

42.2. Zyra e Rregullatorit për Energji anulon tenderin dhe shpallë tender të ri atëherë kur:

- a). vetëm një tenderues i është përgjigjur ftesës;
- b). asnjë nga tenderuesit nuk i përmbush kërkesat e parapara me tender.

42.3. Në rastet kur pas përsëritjes të tenderit vetëm një tenderues përgjigjet, Zyra e Rregullatorit për Energji mund të fillojë negociatat me tenderuesin e vetëm dhe ta deklarojë atë fitues në rast se Zyra e Rregullatorit për Energji është e kënaqur me negociatat në fjalë.

Neni 43

Brenda 3 ditë pune nga marrja e vendimit Zyra e Rregullatorit për Energji i njofton me shkrim të gjithë tenderuesit për vendimin përfundimtar dhe fituesin e tenderit.

Neni 44

44.1. Fituesit të tenderit i jepet edhe leja për ndërtimin e stabilimenteve si dhe liçenca për kryerjen e aktiviteteve respektive në fushën e energjisë.

44.2. Leja dhe liçenca e dhënë sipas paragrafit (1) të këtij neni përmbajnë kushtet dhe konditat për ndërtimin e stabilimenteve të energjisë dhe datën e fillimit të këtyre aktiviteteve të licencuara.

Kreu 9 RREGULLIMI I ÇMIMEVE

Neni 45

45.1. Çmimet në sektorin e energjisë janë të rregulluara ose të pa rregulluara, varësisht nëse ekziston treg që mund të përballojë çmime që vendosen lirshëm ndërmjet blerësve dhe shitësve të energjisë.

45.2. Çmimet e rregulluara në sektorin e energjisë përfshijnë:

- a). Tarifat për shfrytëzimin e sistemeve për bartje apo për distribuim.
- b). Tarifat për prodhimin e energjisë apo furnizimin me energji, siç cekët se rregullohen, me Ligjin për Energjinë Elektrike apo ligjet e ardhshme mbi Ngrohjen e Çarkut dhe Gasin Natyror.

45.3. Duke mos u kufizuar në paragrafin (2) të këtij neni, çmimet e furnizimit me energji mund të mos jenë të rregulluara në rast se energjia i shitet një klienti të privilegjuar.

Neni 46

46.1. Rregullimi i çmimeve bëhet me metodologjinë e tarifave që përgatitet dhe publikohet nga Bordi i Zyrës të Rregullatorit për Energji.

46.2. Metodologjia e tarifave bazohet në parimet vijuese:

- a). çmimet të jenë të arsyeshme, jodiskriminuese, të bazuara në kritere objektive dhe

- të vendosura në mënyrë transparente;
- b). çmimet të jenë të bazuara kryesisht në shpenzimet e arsyetuara përfshirë edhe shpenzimet e pakthyeshme që lidhen me kalimin në treg konkurrues të energjisë përfshirë kthimin adekuat të investimit;
 - c). Zyra e Rregullatorit për Energji mund të përcaktojë tarifa në bazë të performancës;
 - d). çmimet duhet të marrin në konsideratë mbrojtjen e konsumatorit dhe mjedisit;
 - e). çmimet për grupet individuale të klientëve duhet të jenë në përputhshmëri me shpenzimet e furnizimit me energji elektrike, gas natyral dhe energji ngrohëse të konsumatorëve;
 - f). nuk lejohen ndërsbvencionime të kategorive të ndryshme të konsumatorëve;
 - g). nuk lejohen ndërsbvencionime të aktiviteteve të ndërmarrjeve të integruara;
 - h). shpejtësitë e ndërprerjes (ose ndërprerëse), shpejtësitë balancuese të ngarkesës dhe mekanizmat e tjerë për përmirësimin e efikasitetit të energjisë dhe menaxhimi i nxitjes së kërkesës do të inkurajohet, duke përfshirë shqyrtimin e zhvillimit të burimeve të ripërtëritshme të energjisë.
 - i). Janë të lejuara tarifat sezonale dhe ato të intervaleve kohore ditore me çmime të rregulluara në bazë të shpenzimeve të shërbimeve gjatë kohës së pikut dhe kohës jashtë pikut;
 - j). Tarifat për kyçje mund të përfshijnë kyçjen në rrjet ose rritjen substanciale të ngarkesës.

Neni 47

47.1. Zyra e Rregullatorit për Energji shqyrton, miraton apo rregullon tarifa bazuar në propozimet e ndërmarrjeve për energji si dhe në metodologjinë e tarifave.

47.2. Gjatë miratimit të tarifave fikse, Zyra e Rregullatorit për Energji siguron të liçencuarit që ata të mund të rikompenzojnë të gjitha shpenzimet e arsyeshme, përfshirë:

- a). shpenzimet e deponimit dhe rezervave të lëndëve djegëse, pagat dhe mëditjet;
- b). shpenzimet e menaxhimit, veprimit, operimit, mirëmbajtjes, zëvendësimit dhe ndërtimit të stabilimenteve për energji, shpenzimet e dekomisionimit të stabilimenteve për energji dhe stabilimenteve për deponimin e rezervave të lëndëve djegëse;
- c). shpenzimet e mirëmbajtjes të rezervave dhe kapaciteteve rregulluese që janë të nevojshme për të siguruar furnizim të qëndrueshëm për konsumatorët;
- d). shpenzimet e zvogëlimit e kapitalit;
- e). shpenzimet e shërbimeve publike të detyruara dhe obligimeve tjera që i imponohen të liçencuarit.

47.3. Zyra e Rregullatorit për Energji mund ta liroj një ndërmarrje të energjisë nga tarifat e rregulluara, në rast se gjen se ndërmarrja vepron në tregun konkurrues.

47.4. Procedurat për shqyrtimin, miratimin dhe rregullimin e çmimeve dhe taksave do të themelohen nga Zyra e Rregullatorit për Energji.

Neni 48

48.1. Ndërrmarjet për energji do të kenë të drejtën të aplikojnë për kompenzim të shpenzimeve të pa-rikthyeshme dhe të humbura që dalin nga investimet dhe transaksionet e bëra para shpalljes të këtij ligji.

48.2. Ndërrmarjet për energji do të parashtrojnë një aplikacion tek Zyra e Rregullatorit për Energji ku do të specifikohen shpenzimet e tilla, së bashku me dokumentacionin përcjellës për shkaqet e shpenzimeve të tilla.

48.3. Zyra e Rregullatorit për Energji do të vendosë shumën maksimale që do të jetë e pranueshme për shpenzimet e humbura të parikthyeshme për secilën nga ndërrmarjet dhe shumën e kompenzimit për secilën ndërrmarje për një periudhë të caktuar kohore, duke marrë parasysh detyrën e ndërrmarjes për tu deklaruar rreth shpenzimeve të tilla.

48.4. Kompenzimi për shpenzimet e humbura të pa-rikthyeshme, do të jetë detyrim për të gjithë konsumatorët pa diskriminim në mënyrë të hapur dhe transparente.

Kreu 10 NDARJA DHE TRANSPARENCA E NDËRRMARJEVE TË ENERGJISË

Neni 49

49.1. Ndërrmarjet për energji që veprojnë në bartjen e energjisë elektrike apo rjetet e distribuimit do të jenë të pamvarura nga aspekti juridik, organizativ, dhe vendim-marrës në pajtim me Ligjin për Energji Elektrike.

49.2. Ndërrmarjet për energji që kryejnë bartjen e gasit natyral apo rjeteve distributive do të jenë të pamvarura nga aspekti juridik, organizativ dhe vendim-marrës në pajtim me Ligjin për gasin natyral.

49.3. Të gjitha ndërmarrjet për energji në llogaritjet e tyre interne mbajnë llogari të ndara për prodhim, bartje, distribuim dhe furnizim, sikur të gjitha këto aktivitete të ishin kryer nga ndërmarrje të ndryshme, me qëllim pengimit të: diskriminimit, ndërsubvencionimit dhe shkatërrimit të konkurrencës.

49.4. Të gjitha ndërmarrjet për energji duhet të mbajnë llogari të ndara për aktivitetet e tyre që nuk kanë të bëjnë me aktivitetet për energji.

49.5. Furnizuesit me energji elektrike do të kenë llogari të ndara për furnizim të konsumatorëve të privilegjuar dhe atyre tarifor ashtu sikur furnizimi të bëhej nga dy ndërmarrje të ndryshme.

49.6. Zyra e Rregullatorit për Energji monitoron ndarjen efektive juridike dhe të llogarive për ndërmarrjet e integruara të energjisë në pajtim me këtë ligj, Ligji për energjinë elektrike, Ligjin mbi gasin natyral dhe cilëndo rregullore të UNMIK-ut apo udhërefyes për këtë çështje.

Neni 50

50.1. Zyra e Rregullatorit për Energji e ka të drejtën e qasjes në llogaritë e ndërmarrjeve për energji, vetëm atëherë kur të jetë e nevojshme për përmbushjen e funksioneve të saj.

50.2. Zyra e Rregullatorit për Energji nuk lejohet të zbulojë informatat konfidenciale të marra sipas paragrafit (1) të këtij neni, përveç për personat kompetentë dhe organet tjera publike në bazë të procedurave sipas këtij ligji.

Kreu 11 SHËRBIMET PUBLIKE TË DETYRUESHME

Neni 51

51.1. Aktivitetet e energjisë kryhen në pajtim me rregullat që rregullojnë ato aktivitete si shërbime publike apo shërbime të bazuara në treg.

51.2. Si shërbime publike kryhen aktivitetet si në vijim:

- a). bartja e energjisë elektrike dhe e gasit natyral;
- b). distribuimi i energjisë ngrohëse, elektrike dhe gasit natyral;
- c). furnizimi publik me energji elektrike, ngrohëse, apo gasit natyral .

51.3. Zyra e Rregullatorit për Energji detyron të kryejnë shërbime publike të detyrueshme ndërmarrjet e energjisë që kryejnë shërbime publike. Detyrimet e tilla duhet të definohen qartë, të mos jenë diskriminuese, të jenë të verifikueshme si dhe të diktohen nga interesi i përgjithshëm ekonomik. Detyrimet do të ndërriidhen me sigurinë, besueshmërinë, kualitetin dhe çmimin e furnizimit si dhe mbrojtjen e mjedisit.

51.4. Ndërmarrjet e energjisë që ofrojnë shërbime publike duhet të organizohen në mënyrë që të mund të marrin informacione nga konsumatorët dhe klientët potencialë për çështje të ndërprerjes apo për probleme tjera që mund të pengojnë konsumatorët në qasjen në furnizimin me energji.

Kreu 12 KUSHTET PËR FURNIZIM ME ENERGJI

Neni 52

52.1. Konsumatorët e fundit të energjisë, aty ku është e mundur teknikisht dhe ekonomikisht, kanë të drejtë të furnizohen nga rrjetet që ofrojnë shërbime publike në bazë të Konditave dhe Kushteve të Përgjithshme për Furnizim me Energji.

52.2. Konsumatorët e fundit të energjisë kanë të drejtë të lidhin paisjet apo stabilimentet e tyre energjetike(elektrike, ngrohëse apo gasit) në rrjetat e subjekteve energjetike që ofrojnë shërbime publike kur kjo është teknikisht dhe ekonomikisht e mundur në bazë të Konditave dhe Kushteve të Përgjithshme për Furnizim me Energji.

52.3. Konsumatorët e fundit kanë të drejtë të hyjnë në marrdhënje transparente kontraktuese me furnizues të energjisë në bazë të Konditave dhe Kushteve të Përgjithshme për Furnizim me Energji.

52.4. Zyra e Rregullatorit për Energji përcakton Konditat dhe Kushtet e Përgjithshme për Furnizim, që përfshijnë:

- a). detyrimin për t'ua mundësuar konsumatorëve kyçjen në rrjet dhe furnizimin me energji;
- b). kriteret për kyçje dhe furnizim të konsumatorëve me energji;
- c). dhënja e miratimeve dhe kushtet në bazë të të cilave mundësohet kyçja;
- d). kushtet për dërgimin e energjisë elektrike, detyrimet dhe ndërprerjet gjatë dërgesës të energjisë elektrike;
- e). mjetet matëse dhe mënyrat matëse për dërgesën dhe konsumin e energjisë dhe kapacitetit të angazhuar.

Kreu 13 **BANKROTIMI I TË LIÇENCUARVE**

Neni 53

53.1. Në rastin e likuidimit apo bankrotimit të një të liçencuari, Zyra e Rregullatorit për Energji ka kompetencë ta anulojë liçencën dhe t'ia transferojë detyrimet e këtij të liçencuari tek një i liçencuar tjetër i cili pajtohet të marrë përsipër detyrimet apo ta detyrojë të kryejë këto obligime sipas dispozitës të bartjes së detyrimeve në burimin e fundit.

53.2. Në rast se asnjë nga të liçensuarit ekzistues nuk është në gjendje apo nuk do që të marrë përsipër detyrimet e të liçencuarit të bankrotuar apo të likuiduar, Zyra e Rregullatorit për Energji ka kompetenca të transferojë asetet e tij tek një i liçencuar i ri me vlerën e tyre në treg.

53.3. Zyra e Rregullatorit për Energji mund të përfshijë në çdo liçencë detyrimet e burimit të fundit dhe kjo dispozitë kërkon nga i liçencuari të marrë përsipër detyrimet e furnizimit të një të liçencuari të bankrotuar apo të likuiduar për një periudhë kohore fikse dhe në kushtet e konditave të njejta për furnizim.

53.4. Zyra e Rregullatorit për Energji ka kompetenca të emërojë një furnizues të burimit të fundit në rast të likuidimit apo bankrotimit të një të liçencuari me anë të imponimit, në

liçencë, një detyrim për të furnizuar me energji çdo klient që ka humbur furnizimin për shkak të bankrotimit apo likudimit të një furnizuesi.

Kreu 14 MBIKQYRJET

Neni 54

Zyra e Rregullatorit për Energji ushtron mbikqyrje mbi:

- a). pajtueshmërinë me konditat e liçencës;
- b). zbatimin e tarifave dhe çmimeve;
- c). zbatimin e akteve, vendimeve dhe udhëzimeve të lëshuara për të liçencuarin.

Neni 55

Gjatë ushtrimit të detyrave mbikqyrëse, Zyra e Rregullatorit për Energji:

- a) kryen inspektime nëpërmjet personave të autorizuar për këtë;
- b). njoftojn autoritetet publike apo organet e pavarura që të marrin masa sipas kompetencave të tyre;
- c). anulon, ndryshon apo tërheqë liçencën e lëshuar;
- d). imponon masa të domdosdoshme administrative dhe dënime administrative, të parapara me këtë ligj apo ndonjë ligj tjetër që rregullon sektorin e energjisë në Kosovë.

Neni 56

56.1. Zyra e Rregullatorit për Energji ka fuqi dhe kompetenca që pas pranimin të një ankese apo edhe me vetiniciativë, të hulumtojë nëse një i liçencuar qoftë vetë ose nëpërmjet punëtorëve të tij apo përfaqësuesve tjerë ka bërë shkelje si në vijim:

- a). cilatdo nga kushtet edhe konditat e liçencës;
- b). cilindo akt, vendim apo udhëzim të nxjerrë nga Zyra e Rregullatorit për Energji.

56.2. Në rast se pas kryerjes së hetimeve sipas paragrafit (1), Zyra e Rregullatorit për Energji gjen një shkelje të mirëfilltë të cilësdo dispozitë, ka kompetenca që të:

- a). urdhërojë të liçencuarin që të mos e përsëritë veprime kundërligjore, apo në rast se veprimi është stopuar, të lëshojë një vendim për marrjen e masave;
- b). imponojë dënime administrative varësisht nga serioziteti i shkeljes.

56.3. Zyra e Rregullatorit për Energji nxjerrë arsytetime të denja për vendimet rregullative në lidhje me ushtrimin e cilës do kompetencë sipas këtij neni.

Kreu 15 **DISPOZITAT NDËSHKIMORE**

Neni 57

57.1. I shqiptohet dënim çdo personi që:

- a) punëson persona që nuk ka kualifikimet e kërkuara nga ky ligj;
- b) nuk arin të përmbushë detyrat e e tij/të saja sipas këtij ligji;
- c) nuk jep informata të kërkuara sipas nenit 13 të këtij ligji;
- d) hap informata konfidenciale në mënyrë të papranueshme;
- e) nuk jep ndihmën e kërkuar sipas nenit 14 të këtij ligji;
- f) nuk vepron në pajtim me masat e imponuara sipas nenit 16 të këtij ligji për të parandaluar abuzimin me pozitën dominante;
- g) merret me aktivitete energjetike pa patur licencë e për të cilat nevojitet licenca;
- h) nuk arrinë të përmbushë kushtet e liçencës;
- i) ndërton stabilimente sipas Kreut 8 pa marrë lejen;
- j) ndërron çmimet apo tarifatat që janë subjekt rregullimi, pa miratimin e Zyrës të Rregullatorit për Energji;
- k) mban llogaritë në mënyrë që nuk është në pajtim me kërkesat e nenit 49 të këtij ligji;
- l) refuzon të lejojë Zyrën e Rregullatorit për Energji të ketë qasje në llogaritë në pajtim me nenin 50;
- m) refuzon të hyjë në kontratë për furnizim me energji elektrike apo të lejojë qasje në rrjetë pa arsytetim ;
- n) largon, dëmton apo pengon efektivitetin e mjeteve matëse komerciale;
- o) lidhet me rrjetën pa respektuar kushtet relevante;
- p) vepron në kundërshtim me këtë ligj, me Ligjin për Energjinë Elektrike, me Ligjin për Energjinë, me aktet nënligjore apo rregulloreve teknike përkatëse, standardeve, ose kodeve.

57.2. Kur kemi të bëjmë me ndërmarrje energjetike, dënimi i cekur në paragrafin (1) të këtij neni nuk mund të tejkalojë shumë më e 15 % të të ardhurave që ndërmarrja energjike ka akumuluar gjatë vitit paraprak fiskal.

57.3. Në rastet kur dënimi i cekur në paragrafin (1) të këtij neni i shqiptohet një individ, nuk mund të tejkalojë 300% e rrogës mujore të individit.

57.4. Në rastet e shkeljes të përsëritur të ligjit, dënimi i shqiptuar mund të jetë tre herë më i madh se ai i cekur në paragrafin 2 apo 3 të këtij neni.

57.5. Gjatë shqiptimit të dënimit sipas këtij kreu, Zyra e Rregullatorit për Energji duhet të merrë parasysh shkallën e dëmit që i është bërë shoqërisë, sjellja paraprake e personit dhe gjendja financiare e personit.

57.6. Gjatë shqiptimit të një dënimi sipas këtij kreu, Zyra e Rregullatorit për Energji duhet të njoftojë personat për shkeljet e bëra dhe t'iu japë mundësi dhe kohë që të përgjigjen me shkrim, brenda 14 ditësh nga njoftimi.

57.7. Në rast mos pagesës të dënimi të shqiptuar nga Zyra e Rregullatorit për Energji, Zyra e Rregullatorit për Energji inicon procesin në gjykatën kompetente për realizimin e dënimit si borxh civil.

57.8. Të gjitha dënimet e mbledhura sipas këtij kreu do të depozitohen në Buxhetin e Konsoliduar të Kosovës.

Kreu 16 **DISPOZITAT KALIMTARE**

Neni 58

58.1. Jo më vonë se gjashtëdhjetë 60 ditë, pas emërimit të anëtarëve të parë të Bordit, Bordi do të miratojë, Kodin Profesional të Punës për Zyrën e Rregullatorit të Energjisë.

58.2. Jo më vonë se gjashtëdhjetë 60 ditë, pas emërimit të anëtarëve të parë të Bordit, Bordi do të miratojë, Statutin e Zyrës së Rregullatorit për Energji.

58.3. Jo më vonë se nëntëdhjetë 90 ditë pas emërimit të anëtarëve të parë të Bordit, Bordi do të miratojë procedurat për zgjidhjen e kontesteve për të adresuar ankesat e ngritura nga palët.

58.4. Jo më vonë se nëntëdhjetë 90 ditë, pas emërimit të anëtarëve të parë të Bordit, Bordi do të hartojë një listë taksash që duhet paguar për procesim të aplikacioneve, regjistrim, liçencim, si dhe për lëshimin e Çertifikatave.

58.5. Jo më vonë se katër 4 muaj, pas emërimit të anëtarëve të parë të Bordit, Bordi do të hartojë dhe miratojë një akt nënligjor, mbi liçencimin.

58.6. Jo më vonë se katër 4 muaj, pas emërimit të anëtarëve të parë të Bordit, Bordi do të përgatitë dhe miratojë një akt nënligjor, mbi çmimet.

58.7. Jo më vonë se katër 4 muaj, pas emërimit të anëtarëve të parë të Bordit, Bordi do të përgatitë dhe miratojë Kushtet dhe Konditat e Përgjithshme për Furnizim me Energji. Rregullat mbi çkyçjet, megjithatë, do të lëshohen jo më vonë se katër 4 muaj, pas emërimit të anëtarëve të parë të Bordit.

58.8. Jo më vonë se dymbëdhjetë 12 muaj, pas emërimit të anëtarëve të parë të Bordit, PSSP-ja, në këshillime me institucionet e Përkohëshme Vetëqeverisëse, do të shqyrtojë strukturën e tregut dhe të vlerësojë shkallën e liberalizimit të tregut të energjisë elektrike. Bazuar në rezultatet e shqyrtimeve të tilla, PSSP-ja mund të shkurtojë apo të zgjasë për një vit mandatin e anëtarëve të parë të Bordit, të emëruar nga ai, sipas nenit 5.

58.9. Në rast, se PSSP-ja vendosë, sipas paragrafit 58.9, të shkurtojë mandatin e parë të të gjithë anëtarëve të Bordit të emëruar nga ai, në pajtim me nenin 5.2, Kuvendi menjëherë do të riemërojë dy anëtarët e Bordit që janë emëruar sipas nenit 5.2 (b), në pajtim me nenin 5.4 (b).

58.10. PSSP-ja do të ketë autoritetin të shqyrtojë performansat e anëtarëve të parë të Bordit, të emëruar nga ai sipas nenit 5, dhe mund të shkarkojë ndonjë anëtarë të Bordit nëse ai apo ajo dështon të kryej në mënyrë të duhur detyrat e veta.

Neni 59

Ky ligji hyn në fuqi mbas miratimit të tij nga Kuvendi i Kosovës dhe në ditën e shpalljes nga PSSP-ja.

Ligj Nr. 2004 / 9
29 Prill 2004

Kryetari i kuvendit të Kosovës

akademik Nexhat Daci